

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9CoCsp/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121351700
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6121351700.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: MINIHOTOVOST, SE, so sídlom T. G. Masaryka 17, Břeclav, Česká republika, IČO : 04 355 211 zastúpený Mgr. Zuzana Bírová, advokátka so sídlom Americká 2, Bratislava, proti žalovanej : U. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X, R., o zaplatenie 425,- € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 60Csp/173/2021-62 zo dňa 31. mája 2022 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaná nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o zaplatenie 425 € s príslušenstvom. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli dňa 14.05.2018 smlouvu o úvere č. XXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej bezhotovostne jednorazový bezúčelový úver vo výške 450 € s úrokovou sadzbou 0%, poplatkom za poskytnutie úveru vo výške 128 €, s dátumom splatnosti 11.06.2018, dobou trvania spotrebiteľského úveru 28 dní, celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť 578 € a RPSN (RPMN) 2513,26 %. Výška splátky bola dohodnutá v sume celkovej výšky úveru. Z upozornenia NBS na činnosť spoločnosti MINIHOTOVOST, SE zo dňa 09.08.2018 súd zistil, že NBS upozornila daným oznámením na skutočnosť, že žalovanému neudelila žiadne povolenie na poskytnutie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky. V upozornení uviedla okrem stránky X..G..sk aj iné internetové stránky a domény, ktorých je žalovaný prevádzkovateľom a prostredníctvom, ktorých v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z. z. poskytuje spotrebiteľské úvery. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 450 €.

1.2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 3 písm. l), § 11 ods. 2, § 20 ods. 1, § 20 ods. 8, § 24 ods. 1, ods. 2, § 24b ods. 1 a ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 451 ods. 2, §457, § 107 ods. 1 a ods. 2 a § 54a Občianskeho zákonníka, keď vychádzal z toho, že vo veci ide o právny vzťah s cudzím prvkom, keďže žalobca má sídlo v Českej republike. Z toho dôvodu sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie vo veci. Súd smlouvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže na jednej strane vystupuje žalobca ako dodávateľ a na druhej strane žalovaný ako spotrebiteľ, ktorý pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v

rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bolo dojednané, že zmluva sa uzatvára podľa zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákonník ve znení pozdejších predpisov, a zákona č. 257/2016 Sb., o spotrebiteľskom úvere, ve znení podějších predpisov, súčasťou zmluvy sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, v zmysle ktorých si zmluvné strany dojednali v bode 04 voľbu práva Českej republiky. Pri posudzovaní rozhodného práva súd v prvej inštancii vychádzal a prihlíadal na dôvod neplatnosti zmluvy o úvere, ktorý spočíval v absencii povolenia NBS na poskytovanie spotrebiteľských úverov na území Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie zistil, že na webovej stránke NBS pod subjektmi finančného trhu nie je žalobca evidovaný, zároveň z tlačovej správy NBS zo dňa 09.08.2018 vyplýva upozornenie NBS na to, že spoločnosti MINIHOTOVOST, SE žiadne povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky neudelila. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca poskytol žalovanej pôžičku bez toho, aby mu bolo udelené povolenie poskytovať spotrebiteľské. V zmysle § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. predmetná zmluva o úvere je zo zákona absolútne neplatným právnym úkonom. Predmetná zmluva je neplatná ako celok, preto sú neplatné aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru vyhlásené za jej neoddeliteľnú súčasť a teda aj bod 04 o voľbe práva Českej republiky. Medzi stranami neprišlo k voľbe rozhodného práva, preto bolo ako rozhodné právo potrebné aplikovať podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 písm. b) nariadenia EPaR (ES) č. 593/2008), za splnenia podmienky, že žalobca ako podnikateľ smeroval svoju činnosť na Slovenskú republiku, čo je nesporne zrejme aj z vyššie citovanej tlačovej informácie NBS, v dôsledku čoho predmetný právny vzťah sa bude spravovať právnym poriadkom Slovenskej republiky podľa obvyklého pobytu spotrebiteľa, žalovanej.

1.3. Podľa súdu prvej inštancie by žalovaná mala žalobcovi vrátiť vyššie uvedenú sumu titulom bezdôvodného obohatenia, ktorú si od neho požičala a nevrátila. Súd prvej inštancie však posúdil aj z hľadiska jej premlčania s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí najneskôr za tri roky odo dňa, keď k nemu došlo, pričom premlčacia doba začala plynúť v tomto prípade odo dňa uzavretia zmluvy a poskytnutia finančných prostriedkov, t. j. odo dňa 14.05.2018 a uplynula dňa 14.05.2021, pričom žaloba bola podaná na súd dňa 20.05.2021.

1.4. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V prejednávanej veci bola plne úspešná žalovaná a vzniklo jej tak právo na náhradu trov konania. Keďže žalovanej žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal v zmysle aplikovania zásady procesnej ekonómie a hospodárnosti konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie podal z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) C.s.p., t. j. podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nedostatočným a nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca nenamieta a súhlasí s tým, že žalovaný má právne postavenie spotrebiteľa a zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľská. Žalobca nesúhlasí so skutkovým a právnym posúdením veci podľa slovenského práva. Žalobca je subjekt založený, vzniknutý a registrovaný v právnom prostredí Českej republiky, kde má ako európska spoločnosť umiestnené aj svoje sídlo a vykonáva svoju činnosť. Spoločnosť vykonáva činnosť na základe riadneho povolenia Českej národnej banky vo forme poskytovaní alebo sprostředkovaní spotrebiteľského úveru. Žalobca teda je riadne registrovanou spoločnosťou s príslušným podnikateľským oprávnením, na základe ktorého poskytuje finančné služby v prostredí internetu, a to vo viacerých jazykových verziách. Právo spotrebiteľských úverov je v Európskej únii plne harmonizované smernicou, a preto platí tak na území Českej republiky, ako aj Slovenskej republiky. Aj z tohto hľadiska teda plne postačí oprávnenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov Českej národnej banky pre subjekt sídliači na území Českej republiky, ktorý navyše nemá na území Slovenskej republiky ani podnik ani organizačnú zložku. Žalobca ďalej uvádza, že zmluvu o úvere uzavreli v českom jazyku a podľa právneho poriadku Českej republiky, na ktorý v zmluve o úvere nielen odkázali, ale na použitie ktorého sa dohodli. Aplikácia českého právneho poriadku nie je a ani nemôže byť pre žalovanú ako spotrebiteľa menej výhodná. Ide o poskytnutie spotrebiteľského úveru, pričom právny úpravou poskytovania spotrebiteľských úverov je v Európskej únii plne harmonizovaná v podobe smernice. Smernica predstavuje koncept úplného zakomponovania do národných poriadkov členských štátov, a nie akýsi minimálny štandard ochrany. Právna ochrana v každom členskom štáte musí byť rovnaká. Dotýka sa to celého rozsahu žalovaného nároku, a to vrátane jeho príslušenstva. Na základe

uvedeného je teda súd vo veci povinný aplikovať vo veci české právo, ktoré nie je menej výhodné, navyiac sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku vôbec nevýhodnosťou českého práva týkajúceho sa spotrebiteľských úverov nezaoberal, a teda rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Žalobca namieta, že nie sú splnené podmienky podľa nariadenia Rím I pretože žalobca nevykonáva činnosť v Slovenskej republike, ale v Českej republike. Smerovanie činnosti je komplikovanou otázkou. Samotná internetová stránka ešte neznamená, že podnikateľ smeruje svoju činnosť aj vo vzťahu ku krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa. Nerozhoduje ani to, v akej mene sú ponúkané služby, ani jazyk stránky. Zo zmluvnej dokumentácie vyplýva, že strany sa dohodli na voľbe českého práva, v zmysle čoho posudzovanie smerovania činnosti na krajinu obvyklého pobytu spotrebiteľa je irelevantné. České právo podlieha plnej harmonizácii v zmysle smernice, a teda voľba práva nemôže zbaviť žalovanú ochranu, ktoré jej poskytujú ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo rozhodným. Smernica predstavuje koncept úplného zakomponovania do národných poriadkov členských štátov, a nie akýsi minimálny štandard ochrany.

2.1. Súd prvej inštancie úplne rezignoval na harmonizáciu smernice, dokonca sa úplne vyhol skúmaniu výhodnosti a aplikáciu slovenského právneho poriadku založil na inštitúte verejného práva, kde patrí otázka povolenia poskytovania spotrebiteľských úverov. Súd prvej inštancie ignorujúc ústavný princíp favor contractus konštatoval absolútnu neplatnosť zmluvy len na základe skutočnosti, že žalobca nemá v Slovenskej republike udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Žalobca je riadne registrovanou spoločnosťou s príslušným podnikateľským oprávnením, na základe ktorého poskytuje finančné služby v prostredí internetu. Sloboda poskytovania služieb zaručuje, že poskytovatelia pochádzajúci z krajín únie môžu voľne ponúkať služby bez diskriminácie pre štátnu príslušnosť. Rozhodujúce je, aby v domovskej členskej krajine spĺňali podmienky stanovené štátom na založenie živnosti či podniku. Pokiaľ ide o právo na slobodné poskytovanie služieb, toto vyžaduje, aby hostiteľská krajina nediskriminovala spoločnosti pre ich pôvod pri vykonávaní cezhraničnej činnosti. K rozoberanej problematike sa však tiež vyjadroval Súdny dvor Európskej únie a jeho názory smerujú k tomu, že členské štáty nemôžu zakazovať spoločnostiam vykonávať podnikateľskú činnosť na ich území z dôvodu, že nespĺňajú vnútroštátne požiadavky tohto členského štátu, pokiaľ tieto spoločnosti spĺňajú podmienky štátu, v ktorom majú sídlo. Žalobca poukazuje na rozhodnutia vo veci C-76/90 Manfred Säger, C-384/93 Alpine Investments. Podľa rozhodnutia Cassis de Dijon je uvedené, že domovská krajina vydáva oprávnenie na vykonávanie činnosti spoločnosti usídlennej na svojom území, ale dohliada i na jej všetky aktivity vrátane tých, ktoré sú vykonávané na území iného členského štátu Európskej únie. Žalobca je názoru, že nie je potrebné poskytnutie povolenia zo strany Národnej banky Slovenska, a stačí povolenie Českej národnej banky. Ani v prípade zahraničných bánk neplatí žiadna požiadavka pre nadobudnutie osobitnej bankovej licencie na území Slovenskej republiky a postačí len notifikácia príslušného orgánu dohľadu o zámere vykonávať činnosť v Slovenskej republike Národnej banke Slovenska (§11 ods. 2 zákona o bankách). Národná banka Slovenska mohla síce upozorniť na akúsi nepovolenosť činnosti žalobcu, no do dnešného dňa žalobca neobdržal žiadnu informáciu od orgánu činného v trestnom konaní o nedovolenosti jeho činnosti a ani do dnešného dňa Národná banka Slovenska nevykonala žiaden dohľad u žalobcu a práve naopak u žalobcu vykonala dohľad Česká národná banka.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

4. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p., vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

5. Podľa bodu 23 všeobecnej časti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (ďalej len „nariadenie Rím I“), Čo sa týka zmlúv, ktoré uzavreli osoby považované za slabšie strany, tieto osoby treba chrániť kolíznymi normami, ktoré chránia ich záujmy lepšie, než ich chránia všeobecné normy.

5.1. Podľa bodu 25 všeobecnej časti nariadenia Rím I, spotrebiteľov by mali chrániť také pravidlá krajiny ich obvyklého pobytu, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou za predpokladu, že spotrebiteľská

zmluva bola uzavretá v tejto krajine, kde podnikateľ vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť. Mala by sa zaručiť rovnaká ochrana, ak podnikateľ nevykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt, ale zároveň akýmkoľvek spôsobom smeruje svoju činnosť do tejto krajiny alebo do niekoľkých krajín vrátane tejto krajiny a zmluva je uzavretá ako výsledok tejto činnosti.

5.2. Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia Rím I, zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.

5.3. Podľa článku 6 ods. 1 nariadenia Rím I, Bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7, zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „spotrebiteľ“), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „podnikateľ“), sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ:

a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo

b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.

5.4. Podľa článku 6 ods. 2 nariadenia Rím I, bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.

5.5. Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia Rím I, imperatívne normy sú normy, ktorých dodržiavanie pokladá krajina za rozhodujúce pre ochranu svojich verejných záujmov, ako je politické, sociálne alebo hospodárske zriadenie, až do takej miery, že vyžaduje ich uplatnenie v každej situácii, na ktorú sa norma vzťahuje, bez ohľadu na právo, ktoré je inak rozhodným pre zmluvu podľa tohto nariadenia.

5.6. Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rím I, žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie imperatívnych noriem právneho poriadku štátu konajúceho súdu.

6. Podľa § 1 ods. 3 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z., spotrebiteľským úverom nie sú, úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace.

6.1. Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z., ak osoba bez povolenia poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, uzatvorená zmluva je neplatná. Ak vznikne spotrebiteľovi povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie, osoba podľa prvej vety je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, ak by neexistoval dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere; tým nie je dotknuté právo zmluvných strán dohodnúť sa na dlhšej lehote na vrátenie poskytnutého finančného plnenia a právo spotrebiteľa vrátiť poskytnuté finančné plnenie naraz alebo v splátkach v lehote kratšej, ako bola dohodnutá v zmluve podľa prvej vety.

6.2. Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, a to v závislosti od udeleného povolenia v tomto rozsahu:

a) bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20a alebo

b) v obmedzenom rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20b.

6.3. Podľa § 20 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z., na veriteľa, ktorý je bankou, zahraničnou bankou alebo pobočkou zahraničnej banky, sa nevzťahujú odseky 1 až 7, § 8a, § 20a až 20e, § 23, § 24 ods. 2 až 7 a § 25f ods. 2, 3, 4 a 8.

6.4. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa vzťahujú ustanovenia § 1 ods. 2 druhej vety, § 2, 3, 4, 6, § 7 ods. 1, 2, 17 až 43, § 8, 8a, § 9 ods. 1, ods. 2 písm. a) až v), ods. 9 až 11, § 11, 12, 14, 16, 17, 19, § 20 ods. 2 až 8, § 23 a 25.

6.5. Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., veriteľ môže poskytovať úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, ak má povolenie poskytovať spotrebiteľské úvery podľa § 20 ods. 1 písm. a).

6.6. Podľa § 24b ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., nikto nesmie v rámci svojho podnikania ponúkať ani poskytovať spotrebiteľské úvery bez povolenia ani nad rozsah povolenia podľa § 20 ods. 1 písm. a) alebo písm. b), bankového povolenia alebo iného oprávnenia na vykonávanie bankových činností.

6.7. Podľa § 24b ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., nikto nesmie v rámci svojho podnikania ponúkať ani poskytovať spotrebiteľom iné úvery a pôžičky, a ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, bez povolenia ani nad rozsah povolenia podľa § 20 ods. 1 písm. a), povolenia podľa § 24 ods. 3, bankového povolenia alebo iného oprávnenia na vykonávanie bankových činností.

7. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

7.1. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

7.2. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

7.3. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

7.4. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

7.5. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

7.6. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

7.7. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

7.8. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

8. Odvolací súd vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie mal za preukázané, že sporové strany prostredníctvom internetovej stránky X..G..sk, prevádzkovanou žalobcom uzavreli dňa 14.05.2018 smluvu o úvere č. XXXXXX, na základe, ktorej poskytol žalobca žalovanej pôžičku sumu 450 €, ktorú sa žalovaná zaviazala vrátiť do 28 dní, t. j. termín splatnosti 11.06.2018. Strany sporu si v zmluve dohodli zároveň úrokovú sadzbu 0%, poplatok za poskytnutie úveru 128 €, RPMN 2513,26 % a celková čiastka, ktorú sa zaviazala žalovaná vrátiť bola v sume 578 €. V predmetnej zmluve je uvedené, že sa uzatvára podľa zákona č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník a zákona č. 257/2016 Sb. o spotrebiteľskom úvere. Súčasťou zmluvy sú aj všeobecné podmienky poskytnutí úveru, ktoré obsahujú

ustanovenie o voľbe práva v bode 04, podľa ktorého sa na úpravu vzťahov neupravených zmluvou ani všeobecnými podmienkami použijú ustanovenia právneho poriadku Českej republiky.

9. V danom prípade bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa zaoberať otázkou rozhodného práva, pretože v spore je prítomný cudzí prvok, a to žalobca, ktorý je právnickou osobou podnikajúcou na území Českej republiky, kde má aj svoje sídlo, keď na území Slovenskej republiky nemá založenú organizačnú zložku. Súd prvej inštancie si vytvoril správny záver o rozhodnom práve, za ktoré považoval právo Slovenskej republiky. Príslušné ustanovenia nariadenia Rím I, nezakazujú voľbu práva ani v spotrebiteľských sporoch, avšak voľbou práva nemôžu zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytuje právny poriadok krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa. Uvedená voľba nenapĺňa znaky voľby práva podľa článku 3 ods. 1 nariadenia Rím I, pretože nebola urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy a ani okolnosti prípadu nenasvedčujú, že medzi stranami prišlo k voľbe práva. Dohoda o voľbe práva bola obsiahnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok. K takejto forme voľby práva sa vo svojom rozhodnutí vyjadril aj Súdny dvor Európskej únie v rozsudku zo dňa 28.07.2016 vo veci C-191/15 Verein für Konsumenteninformation proti Amazon EU Sàrl.. Podľa uvedeného rozhodnutia, článok 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že podmienka spadajúca do všeobecných obchodných podmienok podnikateľa, ktorá nebola individuálne dohodnutá a podľa ktorej sa na zmluvu uzatvorenú prostredníctvom elektronického obchodu so spotrebiteľom vzťahuje právo členského štátu, v ktorom má tento podnikateľ sídlo, je nekalá ak uvedie tohto spotrebiteľa do omylu tým, že vytvorí dojem, že na zmluvu sa vzťahuje iba právo tohto členského štátu, a neinformuje ho o tom, že na základe článku 6 ods. 2 nariadenia č. 593/2008 má takisto k dispozícii ochranu, ktorú mu zaručujú imperatívne normy právneho poriadku, ktorý by sa uplatnil, keby neexistovala táto podmienka, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu vzhľadom na všetky relevantné okolnosti. Vzhľadom na uvedené má odvolací súd za to, že voľba českého práva zakotvená v bode 04 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože ide o ustanovenie, ktoré nebolo individuálne dojednané, keďže žalovaná ako spotrebiteľ, nemala možnosť ovplyvniť uvedenú voľbu práva.

9.1. V súlade s vyššie uvedeným záverom Súdneho dvora Európskej únie odvolací súd zastáva názor, že predmetné znenie vo všeobecných podmienkach uvádza, žalovanú do omylu, pretože formulácia ustanovenia bodu 04 predmetných zmluvných podmienok je nastavená tak, že na právny vzťah sa bude vzťahovať právo Českej republiky, ale nijakým spôsobom žalovanú nepoučili, že ochranu jej poskytnutú aj imperatívne normy právneho poriadku Slovenskej republiky, kde má svoje bydlisko. Ustanovenie, ktoré treba považovať za také, od ktorých sa nemožno odchyliť sú aj ustanovenia § 53 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých nesmú spotrebiteľské zmluvy obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie má zato, že je potrebné posudzovať zmluvný vzťah podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, podľa ktorého zmluvy nesmú obsahovať ustanovenie, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V danom prípade žalobca nepreukázal, žeby voľba práva bola predmetom predzmluvného jednanja medzi stranami sporu, teda voľba práva nebola individuálne dojednaná.

10. Za nedôvodnú považuje odvolací súd námietku žalobcu uvedenú v odvolaní, že nie sú splnené podmienky na založenie rozhodného práva slovenského podľa čl. 6 ods. 1 nariadenia Rím I, pretože žalobca nesmeruje svoju činnosť do Slovenskej republiky. Je nespochybniteľné, že žalobca poskytuje svoje služby, poskytovanie pôžičiek prostredníctvom internetových stránok, ktoré majú doménu .sk, stránky sú vedené v slovenskom jazyku, a pôžičky sa poskytujú v mene Euro. Žalobca neprevádzkuje len stránku X.G..sk, prevádzkuje aj ďalšie stránky, ktoré sa taktiež venujú poskytovaniu pôžičiek, napr. X.G..sk, X.U..sk, X.O..sk, X.G..sk, G..sk, D..sk, D..sk, D.-Q..sk, D..sk, D.Q..sk, D..sk, D..sk, D.- D..sk, D..sk, D..sk (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.júla 2022, č. k. 10CoCsp/6/2022-117). Nie je v danom prípade podstatné, že zmluvná dokumentácia je uzavretá v českom jazyku, že v zmluve bolo uvedené, že zmluva sa uzatvára podľa právnych predpisov o spotrebiteľských úveroch platných v Českej republike, pretože z vyššie uvedených stránok je zrejmé, že sa orientuje aj na slovenský trh, kde poskytuje pôžičky, a to tým že uvedené stránky sú v slovenskom jazyku a poskytuje pôžičky v mene Euro, čiže je nepochybné, že cieľom žalobcu bolo poskytovať rýchle pôžičky spotrebiteľom, ktorí majú obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, teda vyvíja svoju činnosť smerom k Slovenskej republike.

10.1. Voľba práva by bola v danom prípade možná, pretože ani v spotrebiteľských sporoch nie je voľba práva vylúčená, avšak takáto voľba nesmie zbaviť ochrany spotrebiteľa podľa noriem právneho poriadku, ktorý by bol určený podľa článku 6 ods. 1 nariadenia Rím I. V danom prípade je voľba právneho poriadku Českej republiky ale neplatná. Ako bolo uvedené vyššie podľa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie je takéto dojednanie neprijateľnou zmluvnou podmienkou, žalovaná nebola poučená o tom, že jej ochranu poskytne právny poriadok jej obvyklého pobytu. Voľba práva takto ako bola uzavretá sporovými stranami zbavuje žalovanú ako spotrebiteľa ochrany podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Vzhľadom na to, že odvolací súd konštatuje, že voľba práva je neplatná, je potrebné určiť rozhodné právo v súlade s ustanovením článku 6 ods. 1 nariadenia Rím I. Vzťah medzi stranami je spotrebiteľský, čo nebolo ani sporné medzi stranami, je nepochybné, že obvyklým pobytom žalovanej ako spotrebiteľa je na území Slovenskej republiky, ide občianku Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky. Zároveň je splnená aj podmienka, že žalobca ako podnikateľ smeruje svoju činnosť na území Slovenskej republiky. Odvolací súd má preto zato, že podľa uvedeného ustanovenia je potrebné určiť ako rozhodné právo, právo Slovenskej republiky.

11. Odvolací súd tiež zastáva názor, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že predmetná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Pretože išlo, o krátkodobú pôžičku s lehotou splatnosti 28 dní, nejde teda o spotrebiteľský úver podľa zákona č. 129/2010 Z. z., ale ide o úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace. Pretože v zmluve neboli dohodnuté úroky, tak nejde o splnenie náležitosti zmluvy o úvere. Hoci nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ide stále o spotrebiteľskú zmluvu, čo nebolo ani medzi zmluvnými stranami sporné. Aj napriek tomu, že nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ale ide o inú pôžičku poskytovanú spotrebiteľom je potrebné rešpektovať zákonom vymenované ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. V ustanovení § 24 ods. 2 predmetného zákona je uvedená podmienka, že na poskytovanie iných úverov a pôžičiek, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom je potrebné povolenie Národnej banky Slovenska. V ustanovení § 24b ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. je zakotvený zákaz pre kohokoľvek poskytovať iné úvery a pôžičky bez povolenie Národnej banky Slovenska alebo nad rozsah povolenia, a zároveň v ustanovení § 11 predmetného zákona takúto zmluvu, ktorá bola uzavretá so subjektom, ktorý poskytoval pôžičky a iné úvery bez povolenia Národnej banky Slovenska sankcionuje takúto zmluvu neplatnosťou. Tieto ustanovenia sú takého charakteru, že aj v prípade keby bola voľba práva platná, tak od týchto ustanovení sa nemožno odkloniť, pretože poskytujú ochranu spotrebiteľovi, ktorej ho nemožno zbaviť. Žalobca je zapísaný ako podnikateľský subjekt v príslušnom registri v Českej republike a na území Slovenskej republiky poskytuje žalobca pôžičky bez povolenia Národnej banky Slovenska, žalobca nefiguruje v zozname veriteľov. Dokonca Národná banka Slovenska vydala upozornenie z 09.08.2018, ktorým spotrebiteľov upozornila, že žalobca je subjekt, poskytuje pôžičky a úvery bez povolenia Národnej banky Slovenska. Odvolací súd teda uvádza, že predmetná zmluva je neplatná, pretože bolo uzavretá v rozpore so zákonom. K uvedeným záverom o neplatnosti zmluvy uvedeného typu a aplikácii slovenského práva ako rozhodného práva, už zaujali stanovisko aj súdy v Slovenskej republike, a to napr. v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28.09.2022, sp. zn. 41CoCsp/13/2022, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 08.09.2022, sp. zn. 9CoCsp/23/2022.

11.1. Za nedôvodnú odvolací súd považuje námietku žalobcu, že na poskytovanie úverov a pôžičiek aj na území Slovenskej republiky, stačí že má povolenie na poskytovanie úverov udelené Českou národnou bankou. Ustanovenie o udelení povolenia sú kogentnou úpravou, od ktorej nie je možné sa odchýliť. Vyžadovanie takého to povolenie nie je v rozpore s právom Európskej únie, pretože takéto povolenie sa vyžaduje od každého subjektu, ktorý chce poskytovať služby poskytovania spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov, bez ohľadu na štátnu príslušnosť. Ak by mal záujem žalobca poskytovať legálnym spôsobom úvery a pôžičky pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky, požiadal by o udelenie povolenia. Nie je možné akceptovať, že žalobca by podliehal len kontrole orgánu z iného členského štátu, ktorý kontroluje poskytovanie spotrebiteľských úverov v danom štáte. Súd prvej inštancie teda správne vyhodnotil, že bez povolenie Národnej banky je zmluva neplatná a takýto záver nie je možné požadovať za diskrimináciu z dôvodu sídla podnikateľského subjektu v inom členskom štáte.

12. Súd prvej inštancie sa následne správne vysporiadal s tým, že prišlo k vzniku bezdôvodného obohatenia u žalovanej, rovnako sa správne zaoberal premlčaním, a to v súlade s ustanovením § 54a Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 107 Občianskeho zákonníka a vyhodnotil, že prišlo

k premlčaniu práva, ktorá skutočnosť bola dôvodom pre zamietnutie žaloby. Svoje závery v tomto smere súd prvej inštancie aj náležitým spôsobom odôvodnil, keď odvolanie žalobcu ani neobsahuje žiadne dôvody týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenie veci čo sa týka bezdôvodného obohatenia a premlčania žalovaného nároku.

13. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

14. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná, preto by jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, bola v konaní pasívna a podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris). Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva. (Pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018). Vzhľadom na uvedené, keďže z obsahu vyplýva, že žalovanej v odvolacom konaní trovy nevznikli, rozhodol odvolací súd tak, že žalovaná nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné súdom prvej inštancie rozhodnúť samostatným uznesením.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).